

POLIS-, TULL OCH GRÄNSBEVAKNINGSMYNDIGHETERNAS SAMARBETE (PTG-SAMARBETET) - särskilt i bekämpningen av allvarlig brottslighet

Det är känt att allvarlig, ofta internationell och organiserad brottslighet har både avsevärda inverkningar på samhället och ekonomiska påföljder. De skador som orsakas av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi samt narkotikabrottslighet har uppskattats uppgå till flera miljarder euro per år. När hoten ökar måste samarbetet mellan myndigheterna betraktas som viktigare än förr. Polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheternas samarbete är i färd att vid sidan av bekämpning av brott som gäller narkotika, ekonomi och egendom också breddas till nya områden som likaså betraktas som viktiga av Europeiska unionen, såsom bekämpning av terrorism och olaglig inresa.

Huvudfrågan vid revisionen var att klarlägga hur de för PTG-samarbetet uppställda målsättningarna har uppnåtts i synnerhet ur effekternas synvinkel. Revisionen avsåg att kartlägga hur man i verksamheten har uppnått de uppställda målsättningarna, hur och med vilka mätare verksamheten och dess effekter har följts upp och utvärderats samt vilka hinder och utvecklingsbehov som föreligger i verksamheten.

PTG-verksamheten har huvudsakligen baserat sig på en förordning av statsrådet, myndighetsföreskrifter och inbördes samarbetsavtal, av vilka en del har föråldrats till följd av att verksamheten och verksamhetsförhållandena har förändrats. Till att reglera verksamheten behövs författningar på lagnivå, i vilka skulle betonas bekämpningen av allvarlig och internationell brottslighet. I synnerhet den år 2004 inledda brottsunderrättelse- och brottsanalysverksamheten, som i stor utsträckning baserar sig på föreskrifter givna av inrikesministeriet, samt omfattningen av därtill anknuten behandling av registeruppgifter saknar en tillräcklig grundval i lagstiftningen.

Den information som insamlas med brottsunderrättelse- och brottsanalysverksamheten borde definieras och informationsutbytet

utvecklas på olika nivåer av förvaltningen. Att samla in information som tjänar bekämpningen av allvarlig och organiserad brottslighet på bästa möjliga sätt är viktigt också av den anledningen, att uppgifter som fås med hjälp av underrättelse utväxlas också på EU-nivån, där man fattar beslut som gäller internationell brottsbekämpning och val av mål.

Det främsta problemet i det inbördes utnyttjandet av myndigheternas informationssystem har visat sig vara de begränsningar som anknyter till utlämnande av massuppgifter. Det finns skäl att granska behovet av att justera lagstiftningen också till denna del.

Samarbetet inom brottsbekämpningen har framhållits i flera principbeslut av statsrådet. Till dem hör programmet för inre säkerhet, handlingsprogrammen för minskande av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi samt åtgärdsprogrammet för narkotikapolitiken. Uppföljningen av programmen har emellertid varit bristfällig. Uppföljningen bör utvecklas så, att den för beslutsfattare och olika aktörer alstrar väsentlig information inte bara om hur målsättningarna har uppnåtts, utan också för planeringen av verksamheten framöver.

I verksamheten borde man i större omfattning kunna utnyttja den information som fås med hjälp av underrättelse-, analys- och forskningsverksamhet så, att detta skulle synas både på planerings- och strateginivå och i de uppställda resultatmålen. PTG-myndigheterna borde ha gemensamma tyngdpunktsområden och resultatmål, med vilka skulle eftersträvas t.ex. att försvaga förutsättningarna för organiserade kriminella gruppers verksamhet. I uppföljningen bör man satsa på att åstadkomma mätare som beskriver resultaten och effekterna i anknytning till bekämpningen av i synnerhet allvarlig, internationell och organiserad brottslighet.

Trots de konkreta mätarnas bristfällighet har det uppgetts att med PTG-samarbetet har uppnåtts rationaliseringar av verksamheten och kostnadsinbesparingar på flera områden. Med hjälp av samfällid brottsunderrättelse- och analysverksamhet har man förmått stöda den operativa verksamheten och lyfta fram brottsserier samt upprätthålla en lägesbild av brottsligheten och rapportera om den på ett nytt sätt. Verksamheten har varit till stöd vid valet av undersökningsobjekt och har främjat centralisering av brottsundersökningen. Positiva erfarenheter har också fås av fördelning av myndighetsuppgifterna, i patrulleringen, vid gemensam användning av specialmateriel samt vid ordnande av utbildning.

Den PTG-verksamhetsmodell som tillämpas i Finland har vid internationella bedömningar betraktats som exemplarisk. Att öka medvetenheten om i medlemsstaterna förekommande goda och ändamålsenliga förfaranden har ansetts vara viktigt i Europeiska unionen. Också i detta avseende är det nödvändigt, att ett kompetent och tillförlitligt system åstadkoms för utvärdering av verksamhetens effekter.

Den PTG-verksamhetsmodell som tillämpas i Finland har vid internationella bedömningar betraktats som exemplarisk. Att öka medvetenheten om i medlemsstaterna förekommande goda och ändamålsenliga förfaranden har ansetts vara viktigt i Europeiska unionen. Också i detta avseende är det nödvändigt, att ett kompetent och tillförlitligt system åstadkoms för utvärdering av verksamhetens effekter.